

Tampereen

PAKANA- SANOMAT

2-2005

Uskonnoton vaihtoehto

**HENKISEEN
TURVAAN EI
KIRKKOA
TARVITA**

**MIKSI
EROSIN
EVANKELIS-
LUTERILAISESTA
KIRKOSTA?**

VOITOKAS LIITTOKOKOUS

Julkaisija Tampereen vapaa-ajattelijat ry

PAKANA- SANOMAT

Julkaisu ja kustannus Tampereen vapaa-ajattelijat ry

Yliopistonkatu 58 B 6.krs
33100 Tampere
045 - 1303837
tampere.vapaa-ajattelijat.fi
yhdistys@tampere.vapaa-ajattelijat.fi

Päätoimittaja

Petri Karisma
040 - 7489532
petri.karisma@sci.fi

Taitto

Kirsi Koskenkorva

Kuvat

Juha Seitz

Avustajat

Timo Rantala
Kaj Torrkulla

**Seuraavan lehden jutut
toimitukseen viimeistään
12.9.2005**

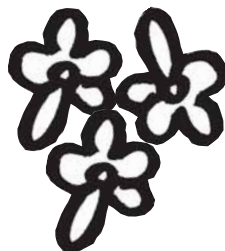
Lehti ilmestyy neljä kertaa
vuodessa.

Lehden kirjoitukset eivät
välttämättä vastaa
julkaisijan kantaa.

2/2005

Tässä numerossa:

- 3** Voitokas liittokokous
- pääkirjoitus
- 4** Peto jo keskellämme
- pakina
- 6** Liikaa uskonto-ohjelmia
- 7** Pikku-uutisia
uskonnonvapaudesta
- 8** Henkiseen turvaan
ei kirkkoa tarvita
- 10** www.eroakirkosta.fi
- 12** Miksi erosin evankelis-
luterilaisesta kirkosta?
- 16** Pelasta itsesi -
pelasta maailma
- 18** Runo

VOITOKAS LIITTOKOKOUS

Vapaa-ajattelijain liitto piti liittokokouksensa Järvenpäässä 11. ja 12. kesäkuuta. Olen varsin vakuuttunut, että mennyt liittokokous tullaan muistamaan uutena alkuna vapaa-ajattelijaliikkeen taipaleella. Tämän pystyi helposti aistimaan kokouksen aikana, koska kaikilla kokousedustajilla näytti olevan kova tarve rakentaa yhteistyötä ja välttää vastakkainasettelua.

Tamperelaisena kokouksessa oli hyvä olla, koska lähes jokainen kokouksessa paikalla ollut muisti kertoa, että teillä Tampereella on tehty niin hyvää työtä, että sillä tavalla pitäisi toimia koko Suomessa. Näitä kehuja kuulleena ei ole liioittelua, jos väittää, että Tampereen toiminnalla oli keskeinen merkitys sille, että liittokokous onnistui reivaamaan vapaa-ajattelijain liiton uuteen kurssiin. Tampereen yhdistyksestä liiton luottamustehtäviin valittiin Jori Mäntysalo pääsihteeriksi, allekirjoittanut hallituksen jäseneksi, Teuvo Kantola liittovaltuuston jäseneksi ja Sirkka Vadén ja Jani Hinkka liittovaltuuston varajäseniksi.

Toiminta on kaiken kaikkiaan keskeisessä osassa, jos aiomme saada tavoitteitamme läpi. Ei riitä, että kirjaamme ylös hienoja ja yleviä tavoitteita, jotka jäävät nurkkiin pölyttymään, vaan vapaa-ajattelijaliikkeen pitää näkyä ja kuulua. Itse muistan sanoneeni hiukan leikilläni tullessani mukaan

Tampereen toimintaan, että vapaa-ajattelijaliike tarvitsee kolmea asiaa, eli julkisuutta, julkisuutta ja julkisuutta.

Voidaan varsin oikeutetusti sanoa, että vapaa-ajattelijaliikkeeseen, kuten muihinkin saman tyyliisiin kansalaisjärjestöihin pätee varsin yksinkertainen sääntö, mitä tunnetumpi järjestö, niin sitä vaikutusvaltaisempi. Ilman vaikutusvaltaa on hyvin vaikea saada tavoitteitaan päättäjien esityslistalle. Päättäjien on hyvin vaikea pitää ajamiamme tavoitteita edes tärkeinä, ellei kukaan niitä määrätietoisesti ja tehokkaasti pidä esillä. Julkisuuden avulla voimme nostaa meille tärkeitä asioita esille. Tämä on onnistunut erittäin hyvin eroakirkosta.fi –sivuston ja tahdon siivilihautajaiset -kortin osalta. Julkisuutta ja sen mukana vaikutusvaltaa tulemme saamaan roppakaupalla, kunhan osaamme vetää oikeista naruisista. Tavoitteita, joita jatkuvasti pidetään esillä, ei niin vain sivuuteta.

Lämmintä kesää kaikille
tasapuolisesti!

Petri Karisma

PETO JO KESKELLÄMME!

Uskovat väittävät yhtenäen, että lopunajat ovat alkaneet, koska he joutuvat esimerkiksi maanjäristyksiin paljon useammin kuin muut. Lisäksi heidän mielestään ennen vanhaan hyvään sota-aikaan ei ollut yhtä usein maanjäristyksiä kuin nykyään. Lopunajkojen täytyy siten olla käsillä nyt.

Onpa esitetty sellaistaakin, että - suuren runoilijan Johanneksen aikoinaan Ilmestyskirjassaan esiin nostama - peto olisi jo joukossamme. Sellaiseksi on ehdotettu mm. Madonaa, Michael Jacksonia, George W. Bushia ja Bill Gatesia. Moni on löytänyt pedon merkin, 666, tavarapakkauksissa olevasta viivakoodista.

Omakohtaisia havaintoja tehneenä olen kauhukseni havainnut, että peto on todellakin joukossamme. Kaikki vain ovat veikanneet kohteen tähän mennessä väärin.

Katsokaas suurella runoilijalla Johanneksella oli tapana pitää roomalaisia pahuuden edustajina. Erityisesti keisari Neron hän koki pahimmaksi, ja kirjoittaessaan tuon miekkosen nimen kreikkalaisen version armenialaisittain jättämällä vokaalit pois, syntyi: nrwnqst. Siis mikä ilmiömäinen keksintö! Kirjaimilla on myös lukuarvo ja tätä kautta hän ynnäsi tulokseksi 666. Ällistyttävää! Suuren runoilijan Johanneksen täytyi olla nero jo eläessään!

Edellisestä viisastuneena olen päättänyt tutkia asioita hiukan minäkin. Käytän tutkimuksessani samantapais-

ta menetelmää kuin suuri

runoilija Johannes. Kohteinani ovat vanhoillislestadiolaisuus (vnhllslstdlss), jehovat (jhvt), lutikat = luterilainen kirkko (ltkt), hellarit = helluntailaiset (hllrt), morkut = mormonit (mrkt), Koiviston halleluja = Nokia Mission (kvstnhllij) ja vapaakirkko (vprkk). Tämän jälkeen lasken suomalaisten kirjainten järjestysnumeron mukaisesti pisteet kullekin seurakunnan nimen konsonantille, ja kas, niiden summaksi kertyy 666!

Kun vielä lasken kohteiden määrän, niitä on seitsemän! Siis aivan kuten suuri runoilija Johannes ennustaa pe-

dolla olevan päitä. Tämä on kauheaa! Peto on jo keskelläme ja sillä on valtavasti valtaa. Se kykenee kieltämään joiltakin jopa kondomin käytön yhdynnässä.

En halua mitenkään vähätellä suuren runoilijan Johanneksen taiteellista kyvykkyyttä, mutta minusta hänen pedon merkikseen kehittämä 666 muistuttaa pikemminkin homojunaa kuin laajemmin suosittua 69:ää. Tietenkin petoja on joka alalla, jopa sängyssä, ja Johannes on ehkä saattanut olla enämpi kallellaan nimenomaan junan suuntaan, mikä selittänee hänen mieltymyksensä juuri 666:een pedon merkkinä.

Toisaalta, jos pohdiskelemme pedon merkkiä seitsenpäisyyden pohjalta, sen pitäisi olla suuren runoilijan Johanneksen toiveiden perusteella 666666 eli yksi jokaisesta lahkosta. Sitä voisi jo sanoa ihan kelvolliseksi junaksi, eikä se olisi lohikäärmeenäkään enää väheksyttävä vaan todellinen peto. Kyseessä ei ainakaan olisi kaksivaunui-

nen siirtelyveturi 666. Suomalaiskansallisen letkajenkan tahdissa 6666666-pedon liikehdintä pakottaisi kenet tahansa näkijän hymyyn. Siinä siis olisi todellista ilosanomaa.

Erikoista tässä 6666666:ssa on sen kulttuurillista tannertamme voimakkaasti yhdistävä ominaisuus. Nimenomaan tämä seikka on ollut pitkään hakusessa.

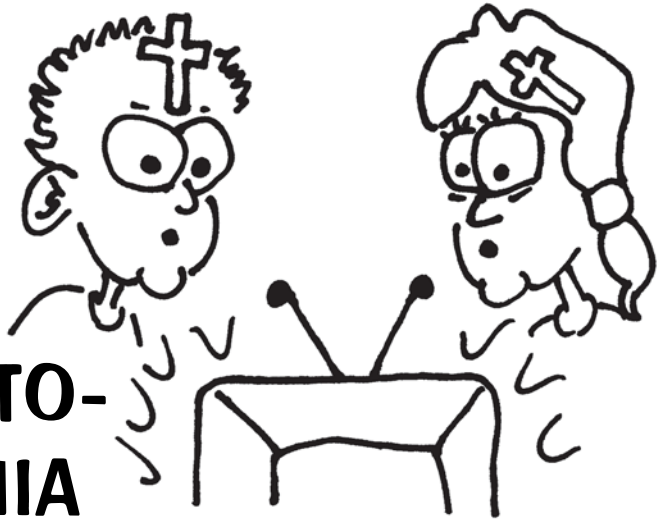
Tapio Aho

eroakirkosta.fi

Nyt voit tukea sivuston toimintaa!

**Laita sopivaksi katsomasi summa tilille
573182-258398 (viite 1009). Kertyvät
varat käytetään sivuston kautta lähetettyjen
erokaavakkeiden postimaksuihin, sivuston
markkinointiin sekä sivuston
kehittämiseen.**

LIIKAA USKONTO- OHJELMIA

Yleisradion radio- ja televisio-ohjelmien tuottaminen rahoitetaan kansalaisilta perityillä tv-lupamaksuilla. Ohjelmatuotanto on kohtuullisen monipuolista muuten paitsi että niissä on aivan liikaa uskontoihin liittyviä ohjelmia. Jumalanpalveluksia lähetetään aivan liikaa ja liikaa tulee myös kaikenlaisia hartausohjelmia.

Viime keväänä useissa uutislähetyksissä ja varsinkin televisiuutisissa kohtuuttoman iso osa ajasta uhrattiin katolilaisten paavin Johannes Paavali II:n kuolemasta kertoviin uutisiin ja uuden paavin valintaan liittyviin tapahtumiin.

Suomessa ei ole kuitenkaan kuin seitsemän katolista seurakuntaa, joissa on vain vajaa 9.000 jäsentä. Miksi tällainen häly Suomessa yhden meille vieraan uskontokunnan johtajan kuolemasta?

Kiinnostaako se niin kovasti suomalaisia evankelisluterilaisen kirkon jäseniä? Ei ainakaan meitä 700.000 uskonnotonta kansalaista! Mitä hienoa oli tässä paavissa, joka liian suuren väestönkasvun maailmassa julisti raskauksien ehkäisyvälineetkin pannaan ja

sai mm. Puolan kieltämään abortin?

Uskonnottomien kannalta pahimpia aikoja ovat tietysti joulun ja pääsiäisen ajat. Silloin on vaikea uskoa, että Suomessa on uskonnonvapaus.

Minusta ei ole oikeudenmukaista, että täällä Suomessa yksi elämäntapomus, ev.lut. kristinusko, on nostettu muita katsomuksia alistavaan asemaan.

Useat kyselytutkimukset osoittavat, että monet suomalaiset eivät usko mihinkään jumalaan ja kuolemattomaan sieluun eivätkä kuoleman jälkeiseen elämään. He ovat minun lailani samaa mieltä lääketieteen professorin Kari Cantellin kanssa siitä, että "puheet ruumiin ylösnousemuksesta ovat jonninjoutavaa hölynpölyä" (Tiedemiehen mietteitä uskosta, WSOY 1996, s. 26). Uskonnottomienkin mielipiteitä pitäisi kunnioittaa.

Teuvo Kantola

PIKKU- UUTISIA USKONNON- VAPAudesta

Aseistakieltäytyjäkin pääsee nyt poliisiksi. Perustuslakivaliokunta arvioi asiaa viime vuonna näin: "Uskonnolliseen ja eettiseen vakaumukseen perustuvat sellaiset omantunnon syyt, jotka estävät henkilöä osallistumasta sotilaalliseen maanpuolustukseen, eivät valiokunnan mielestä kuitenkaan välttämättä kaikissa tapauksissa merkitse, että henkilö katsoisi olevansa estynyt käyttämästä poliisitoimeen kuuluvien tehtävien suorittamisessa tarvittavia pakko- ja voimakeinoja. On lisäksi mahdollista, että henkilön vakaumus ajan kuluessa muuttuu."

Apulaisvaltakunnansyyttäjäälle pitäisi lähettää fanipostia. Oli niin kaunista lukea miten toista uskontoa arvosteleita vastaan ei nostettu syytettä. Perustelujen mukaan "Sananvapaus ei pelkästään kata sellaisia tietoja ja ajatuksia, jotka otetaan myötämielisesti vastaan, joita pidetään vaarattomina tai joihin suhtaudutaan välinpitämättömästi. Sananvapaus kattaa myös sellaiset viestit, jotka loukkaavat, järkyttävät tai häiritsevät valtiota tai jostain sen väestön osaa."

Yhteisöveron jako-osuuksia "tarkistettiin" tälle vuodelle. Nyt saamme maksaa seurakunnille 1,94% veron tuotosta, 2004 osuus oli 1,8%. Tämä on hallituksen mukaan "kompensatio", kunnallisverotuksen ansiotulövähennystä kun lisättiin jonkin verran. Kirkon saama yhteisövero-osuus kasvaa taas noin kaksinkertaiseksi verrattuna hautaustoimen kuluihin.

12-14 -vuotiaat voivat toivottavasti tulevaisuudessakin erota kirkosta vaikka vanhemmat jäisivät jäseniksi. Eduskunta halusi Opetusministeriön selvittävän asiaa, ja selvitys annettiin hallituksen toimenpidekertomuksessa: "Ministeriön tietoon ei ole tullut lapsen uskonnollista asemaa koskevista säännöksistä aiheutuneita epäkohtia." Ainakaan lähetekeskustelussa ei asiaan puututtu, toivottavasti valiokunnatkaan eivät noteeraa asiaa.

Jori Mäntysalo

Lisätietoja Uskonnonvapaus.fi - sivustolta, joka on katsomusvapaudesta kertova sivusto. Katsomusten sisältöön se ei ota kantaa, vaikka vapaa-ajattelijoiden ylläpitämä onkin.

HENKISEEN TURVAAN EI KIRKKOA TARVITA

Usein suurten kansainvälisten kriisien ja pienempien Suomessa tapahtuneiden onnettomuuksien jälkeen ihmiset kokoontuvat kirkkoihin. Tietenkin sellainen kirkko, johon kansalaisten sekä uhrien ja omaisten enemmistö kuuluu, osallistuu näkyvästi asian hoitamiseen ja jälkipuintiin. Mutta onko todella niin ettei Suomessa ole muuta paikkaa, jossa on oikeus ja lupa ilmaista suruaan tai järkytystään julkisesti? Mikseivät valtio tai kunnat järjestä uskonnottomille mitään arvoneutraalia paikkaa kokoontua? Ilkeästi voisi sanoa että valtio säästää kivasti aikaa, vaivaa ja rahaa kun kirkko hoitaa osan asiasta. Samalla kirkko on tyytyväinen kun edes joskus saadaan väkeä paikalle ja positiivista julkisuutta huolenpidosta. En kuitenkaan ymmärrä miksi edes pitää järjestää julkisia surutilaisuuksia, omaiset voivat hoitaa asian omassa rauhassaan. Ulkopuoliset ja asiaankuulumattomat eivät mielestäni tarvitse yhteiskunnan järjestämiä surutilaisuuksia.

Turvallisuuden kaippu hädän hetkellä

Nykyisin suomalaiset ihmiset ovat usein usuvattomia ja neuvottomia kärsimyksen suhteen, joten väestössä on kysyntää mille tahansa avulle. Ihmisillä on turvallisuuden illuusio. Kuolemaa ei näe, koska se on laitostettu ja luonnollista menetystä ei enää hy-

väksytä niin helposti kuin ennen. Monilla ei ole enää valmiuksia kohtamaan menetyksiä, varsinkin jos ne tulevat yllätyksenä, joten perusturvallisuutemme järkkyy kriiseissä ja kuoleman edessä.

Yhteisöllinen surun käsittely on ikivanha ilmiö kaikissa kulttuureissa, mutta muodot muuttuvat ajan mukana. Valitettavasti kaikilla ei enää ole ystäviä tai läheisiä, joten yhteiset tilaisuudet ja sururyhmät ovat tulleet monille aikaisemman perhe- ja kyläyhteisön tilalle. Mutta miksi siihen tarvitaan pappeja tai asiantuntijoita, eikö osata enää itse surra? Usein ihmisille riittää normaali luottamuksellinen keskustelu ja kuuntelu, joka ei sekään vaadi asiantuntijoita. Palautteen ja keskustelun surun keskellä tulisi olla aina rehellistä ja totuudenmukaista, joten valheelliset lupaukset kuolemanjälkeisestä elämästä ovat moraalittomia.

Yhteiset uskonnottomat tilaisuudet

Jos kirkkoa ei olisi, mikä muu voisi yhdistää suuren osan kansalaisia hädän hetkellä? Tällä hetkellä ei mikään. Syynä tähän on kirkon pitkäaikainen perinne, jolle ei ole laadittu vaihtoehtoa. Ei nykyihminen kirkkoa tarvitse, ongelma on vain että ei ole juurikaan vaihtoehtoja. Kirkon ja uskonnon perinteiden vuoksi monet pitävät siitä itsestään selvänä eikä esim. kouluihin

tai muihin julkisiin tiloihin järjestetä yhteisiä muisto- tai surutilaisuuksia ilman uskontoa. Tämä on selkeästi uskonnottomien vakaumuksen vähättelejä ja oikeuksien polkemista.

On sanottu, että ”jos kirkkoa ei olisi, sellainen pitäisi keksiä”. Tällainen kollektiivinen järjestelmä pitäisi kuitenkin olla täysin ilman uskontoa ja pappeja. Yhteisöllinen humanistijärjestö voi järjestää yhteisiä ”ihmissyystilaisuuksia”, joissa on seremoniat ja tilaisuudet ilman jumalia tai muuta taikauskoa. Myös uskonnottomat tarvitsevat tukea ja yhteisöllisyyttä, se kuuluu luonnolliseen elämään. Ihminen on sosiaalinen laumaeläin, joten yhdessäolo on normaalia toimintaa. Jokainen on kuitenkin yksilö, joten kaikki eivät kaipaa minkäänlaisia seremonioita. Mielestäni Suomessa ei ole enää yhtenäistä eikä kaikkia koskettavaa kulttuuria, joten kaikille yhteisiä tilaisuuksia ei voi ollakaan.

Valtio vastaa yhteiskuntarauhasta

Väitetään usein että kirkolla on tärkeä rooli yhteiskuntarauhan ylläpitämisessä ja ihmetellään miksi Vapaa-ajattelijat kannattavat tuon yhteiskuntarauhan peruspilarin kaatamista. En usko tuollaiseen väitteeseen. Valtion turvallisuustaso tuskin laskee vaikka kirkko ja valtio erotettaisiin samalla tavalla kuin monissa Euroopan maissa on tehty. Jos Suomen yhteiskunta tai kulttuuri on valtionkirkon olemassaolosta kiinni, silloin se varmasti on heikolla pohjalla. Nopeasti ja yksipuolisesti ajatellen valtionkirkko voi tuntua tärkeältä, mutta todellisuudessa se antaa henkistä turvaa ja tukea vain tietyllä tavalla ajatteleville ihmisille eikä valtiollinen asema anna mitään lisäarvoa.

Kriisitilanteissa valtion lisäksi toimii kymmeniä järjestöjä, mutta mielestäni kirkolla on liian korostunut ja näkyvä rooli. Kirkon avustustoimet ovat tietenkin kannatettavia, kuten myös kaikkien muiden järjestöjen ja yksityisten henkilöiden. Mikään järjestö ei pysty yksinään hoitamaan kaikkea, vaan se vaatii koko yhteiskunnan ja väestön panosta. Kansalaiset tarvitsevat perusturvallisuutta ja henkistä turvaa kriisin hetkellä, mutta se on kuitenkin valtion ja kuntien tehtävä. Viranomaiset hoitakoot oman osansa ja omaiset käytännön järjestelyt sekä surutyön omalla tavallaan.

Kaakkois-Aasian tsunamikatastrofin jälkeen viranomaiset alkoivat laatia tehokkaampaa kriisivalmiutta ja parempia toimintaohjeita. Näin sen pitää ollakin, totuuteen ja konkreettisiin tekoihin perustutuva valmius ja toiminta on ainoa oikea. Maallisiin suruihin ja ongelmiin ei auta kirkolliset taikauskaiset menot. Hoitakoon valtio ja kunnat yhteiskuntarauhan ja perusturvallisuuden myös jatkossa, toivottavasti yhä enemmän myös uskonnottomien vakaumusta kunnioittaen.

Timo Rantala

www.eroakirkosta.fi

Taas on puoli vuotta kulunut tätäkin vuotta, joten on hyvä tarkastella, kuinka vuosi on alkanut eroakirkosta.fi –sivustolla.

Ensiksi on pakko todeta, että kirkosta eroamisten kasvu sivuston kautta on ollut sellaista luokkaa, että välillä on tullut mieleen, voiko tämä olla totta. Kirkosta eroaminen on kasvanut yli kaksi ja puoli kertaiseksi viime vuoteen verrattuna. Ilmeisesti sivusto on tullut tunnetuksi, ja sitä pidetään hyvänä ja turvallisena tapana erota kirkosta. Ensimmäisen kuuden kuukauden aikana on lähetetty sekä sähköisiä että paperisia eroamiskaavakkeita kaiken kaikkiaan noin 6300. Tämä luku saavutettiin viime vuonna vasta marraskuun 22. päivä.

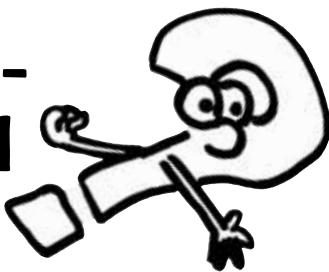
Sähköpostilla eroaminen tuli mahdolliseksi tammikuussa ja kuvittelimme, että voisimme lopettaa postimaksun maksamisen paperisen eroamiskirjeen vähäisen käytön takia. Tässä olimme kuitenkin väärässä. Paperinen kirkosta eroamiskaavake säilytti asemansa, vaikka helpompi ja nopeampi tapa tuli mahdolliseksi. Paperista eroamiskaavaketta on käyttänyt noin 1200 eroajaa ensimmäisen puolen vuoden aikana. Tämä on hämmästyttävä luku, kun ottaa huomioon, että viime vuonna, kun eroaminen oli mahdollista vain paperisella kaavakkeella eroamiskirjeitä lähetettiin vähän alle 2400 vastaavana aikana.

Kirkosta eroamisesta ei juurikaan ole ollut juttuja medioissa alkuvuoden aikana. Oli hyvin mielenkiintoista, että Helsingin seurakuntayhtymä tiedotti huhtikuun alussa, että kirkosta eroaminen on Helsingissä kääntynyt laskuun. Toisaalta kun Tampereella oli tammi – huhtikuun osalta kirkosta eroamisessa kasvua noin 100%, niin kirkko ei puhunut asiasta yhtään mitään. Voidaan varmaankin ajatella, että kirkon ollessa hiljaa, ovat luvut heidän mielestään huonoja ja mikäli on jotakin heille positiivista tapahtunut, niin siitä tiedotetaan kovalla äänellä. Kovin vähän on näköjään kirkolla ollut tiedotettavaa.

Kirkosta eroaminen tulee mitä ilmeisimmin nousemaan tänä vuonna kaikkien aikojen ennätykseen. Edellinen ennätys on vuodelta 1992, jolloin kirkosta erosi 30771 ihmistä. Noin 15 % kasvu viimevuoden luvuista riittää rikkomaan vuoden 1992 ennätyksen. Jäämme mielenkiinnolla odottamaan kuinka tänä vuonna käy.

Petri Karisma

MIKSI EROA-KIRKOSTA.FI -SIVUSTO

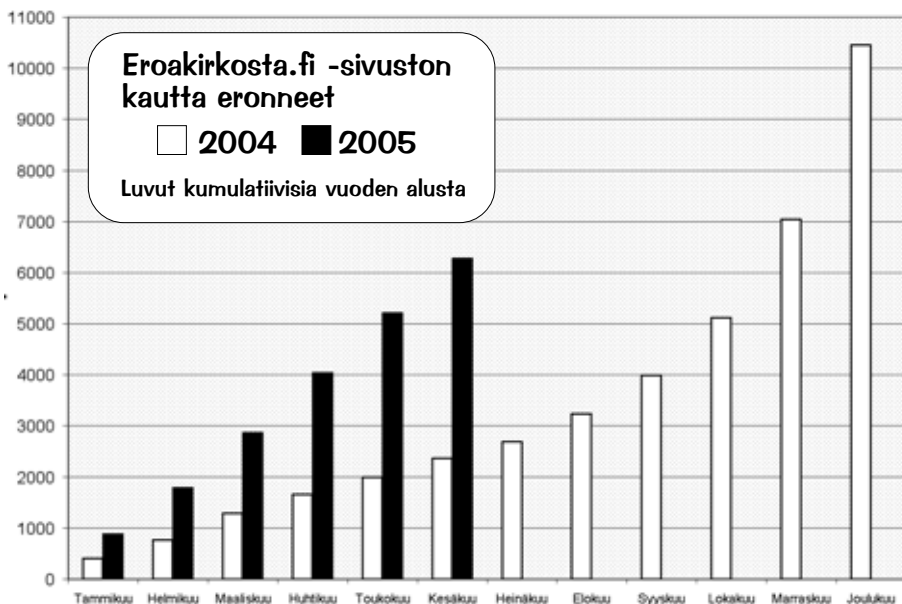
Sivuston suhteellisen suuren mediajulkisuuden takia on syntynyt kuva, että vapaa-ajattelijoiden keskeinen tavoite on erottaa kirkosta mahdollisemman monta kirkon jäsentä. Tämä on hyvin karkea yksinkertaistus, joka vaatii oikaisemisen.

Vapaa-ajattelijoiden tavoitteet ovat moninverroin monipuolisemmat kuin pelkästään erottaa ihmisiä kirkosta. Sivusto kylläkin auttaa meitä ainakin yhdessä keskeisessä tavoitteessa, eli valtion ja kirkon erottamisessa. Mikäli sivuston kautta erotaan kirkosta sanokoin joukoin, on päättäjiä jossain vaiheessa havaittava, että valtionkirkon erityisasema ei vastaa nykyaikaisen oikeusvaltion periaatteita.

Toisaalta voi ajatella, että eroakirkosta.fi -sivusto auttaa uskonnottomien oikeuksien puolustamisessa, onhan valtaosa kirkon jäsenistä liitetty kirkkoon lapsena ilman omaa tahtoaan. On erittäin hyvä, että heille tarjotaan helppo ja toimiva tapa erota instituutioista, johon he eivät halua kuulua.

Eroakirkosta.fi -sivusto on ollut loistava tapa saada vapaa-ajattelun asiaa julkisuuteen. Myös tulevaisuudessa sivusto tulee aivan varmasti olemaan hyvä ja tehokas tapa ajaa vapaa-ajattelijoiden tavoitteita.

Petri Karisma

MIKSI EROSIN EVANKELIS-LUTERILAISESTA KIRKOSTA?

Ensiksi haluaisin todeta teille, arvoisat tutkijat, että kyselitte asiaa väärässä lehdessä, sillä Kirkkosanomiahän lukevat vain hihhulit. Oikeampi lehti olisi ollut valtakunnallinen Vapaa-ajatteliija tai tamperelainen Pakanasanommat.

Minä vilkuilen kaikenlaista roskapostiakin ja niin näin sivun alalaidassa teidän pyyntönne, johon vastaan, miehilyvin. Minut liitettiin ev.lut. kirkkoon kysymättä itseltäni mitään. Olin silloin noin kuukauden ikäinen ja äitini oli pelokas pappien hurmaama kansannainen, joka ihaili Malmivaaroja ja muita herätyspappeja. Ihmettelin koko nuoruuteni hänen pelokkuuttaan ja pappien palvontaa enkä jaksanut ymmärtää hänen juoksuaan herättäjäjuhilla. En voinut kumminkaan sanoa hänelle pahasti, sillä hän oli aina hyvä minulle ja minä hänen jatkuva apulaisensa. Koulusta palattuani pilkoin polttopuita ja kävin maitokaupassa joka arkipäivä. Kuopion lyseossa meillä oli kiivas herännäispappi Viljo Tikanoja, joka toivotti meidät yleensä alimpaan helvettiin — pienistäkin häiriöistä. Jos virsilaulu ei aamulla aamuhartaudessa sujunut hänen mielensä mukaisesti, niin koko luokka harjoitteli virsilaulua esim. klo 14 -16. Äitini odotti maitokauravellin syöjää kotona kaksi tuntia ja jokainen, joka joskus on keittänyt maitokauravelliä, tietää pohjaan palamisen vaaran varsinkin puuliedellä. Niinpä sitten virsilauluharjoitusten jälkeen söin pohjaan palanutta velliä mutta hyvältä se maistui kumminkin.

Isäni ei käsitykseni mukaan ollut lainkaan uskovainen, mutta mukautui äitini oikkuihin esim. lähtemään aamulla klo 5 jälkeen maalaisten joulukirkkoon vaikka asuimmekin kaupungissa. Kun kysyin isältääni, että onko pakko lähteä, niin isäni sanoi: "Lähe nyt vaan, muuten äitis ruppee itkemään." Jo nuorena uskoin jumaliin yhtä paljon kuin joulupukkiin mutta piti vain teeskennellä uskovansa pahempia seuraamuksia välttääkseen. Äitini halusi minusta pappia ja siitä syntyi aina konflikti minun ja äitini välille, koska sanoin hänelle yllättävän rumasti mielipiteeni. Se oli varmaan hänelle hirveä asia olen ajatellut sitten paljon myöhemmin. Ilmoitin myös äidilleni, että en mene rippikouluun koska minulla on yllin kyllin muutakin tekemistä. Äitini vastasi: "No hyvä on, sitten et pääse naimisiinkaan". Se sai minut ymmälle. En tiennyt, että äitini joko valehteli tai puhui tietämättömyyttään. Niinpä jouduin rippikouluun, joka oli yhtä kärsimystä herännäispappi Tikanojan vaatiessa ulkoa Katekismuksen ja sen selitykset. Voihan perkele, ajattelin mutta minkäs mahtoi. Kaiken huippu oli tapahtuma jossa jouduin äitini ilmoittamana tuomiokapituliin oppilaaksi pappiskokelaalle toisen samankäisen pojan kanssa. Pappiskokelas mukamas opetti meille kristinoppia ja kyseli perusasioita. Kaverini tiesi kaiken, minä kiroilin mielessäni ja ajattelin ihan muita asioita. Pappiskokelas valutti takiani hikikarpaloita. En tiedä kuinka hänelle kävi mutta toista kertaa minua ei pyydetty tuomiokapitu-

niin konflikteihin ja uhkasin erota kirkosta. He sanoivat, että teepäs vaan niin, niin kyllä menetät työpaikkasi. Vaimoni oli samaa mieltä. Niin jouduin olemaan kirkon nimellisenä jäsenenä ja maksamaan hyvän henkilöauton verran kirkollisveroja tyhjän takia. Nyt minulla voisi olla mersu mutta onkin 100 euron romu. Eläkkeelle päästyäni kävin välittömästi kysymässä AKA-

VA:n Erkki Kangasniemeltä, että voiko ev.lut. kirkko kajota eläkkeeseeni jos eroan kirkosta. Vastaus oli selkeä, kirkolla ei ole mitään mahdollisuutta viedä eläköttäni. Kuten huomaatte, olen elänyt pitkään kirkon aiheutta-

massa helvetissä pelon takia. Enkä varmasti ole ainoa. Kirkon sisällä ja sen ulkopuolellakin on valtavasti ihmisiä, jotka pelkäävät. On hullua ajatella, että nykyaikana kolme neljäsosaa suomalaisista uskoo jumaliin. Kyllä meidät on peloteltu perinpohjin. Olen sitä mieltä, että lapsikaste on lailla kiellettävä, uskonto pois kouluista, kirkko selvästi eroon valtiosta ja teologia pois yliopistoista.

liin oppilaaksi. Hyvä niin. Jo oppikoulussa totesin, että uskonto ei sinne kuulu, samoin jumalanpalvelukset ja aamuhartaudet ja kuinka tiedon ja tieteen opetuksen joukkoon sullotaan humpuukia.

Armeijassa sain kokea, että papit tunkeutuivat sinnekin. Totesin, että kirkko tunkeutuu yhteiskunnassa joka paikkaan pirullisella tavalla. Yliopistossa opiskeluuni kirkko ei päässyt vaikuttamaan vaikka sielläkin oli kaikenlaisia hihhulipiirejä mutta niihin ei ollut pakko mennä. Kuriositeettina mainittakoon opiskelujalta, että eräaseen vaiheeseen asuin samassa kämpässä kanttoriurkuriopiskelija Urpo Eloman kanssa. Hän tarvitsi minua nuottien kääntäjäksi iltakirkkoihin. Näin sielultaan pinttynyt pakanakin joutui avustamaan kirkkoa. Aika pirullista, eikö vain. Opettajan urani aikana jouduin uskovaisten kanssa tämän tästä pie-

Kalevi Ruuskanen

Toim.huom.

Kirjoitus on vastaus kirkon tutkimuskeskuksen kyselyyn, jossa pyydettiin kertomaan kirkosta eroamiseen johtaneita syitä.

TIETOA JA IDEOITA SIVIILIJUHLIEN VIETTÄJILLE JA JÄRJESTÄJILLE

Perheen omat juhlat kertoo, miten rakennamme onnistuneen perhejuhlan ilman kirkollisia seremonioita. Teos antaa jokaiselle juhlanjärjestäjälle tietoa, rohkaisua ja ideoita omaan ainutkertaiseen tilaisuuteensa. Sen rakenne noudattelee perheen elinkaarta parisuhteen solmimisesta lasten kasvattamiseen ja elämän päättymiseen. Viimeinen luku on varattu vuodenkierron kohokohdille kekristä aina seuraavaan sadonkorjuuseen. Jokainen luku alkaa katsauksella juhlatapojen kiehtovaan historiaan, mutta kirjaa voi halutessaan käyttää vain käytännön oppaana poimimalla siitä itselleen parhaiten soivat ideat.

Kirjaa myyvät hyvin varustetut kirjakaupat ja vapaa-ajattelijoiden paikallisyhdistykset

Pro Seremoniat

KAUNEIMMAT PERHEJUHLAT USKONNOTTOMASTI

- o **NEUVONTA**
- o **PUHUJAPALVELU**
- o **MUSIIKKI**

Pro-Seremoniat on suomalaisten siviilijärjestöjen yhteisesti perustama, voittoa tavoittelematon palvelukeskus

puh. (09) 850 20 460

www.pro-seremoniat.fi

SIVIILIHAUTAJAISET ON OIKEUS

Velvoittaako perustuslain kohta ”Kukaan ei ole velvollinen osallistumaan omantuntonsa vastaisesti uskonnon harjoittamiseen” kunnioittamaan vainajan vakaumusta? Luulisi näin olevan, mutta jostakin kummallisesta syystä kirkon mielestä kirkkoon kuulumattomuus ei ole riittävä omantunnon ilmaus sen puolesta, että ko. henkilö ei halua kirkollisia hautajaisia kuollessaan. Lähtökohtana pitäisi olla, että ellei kirkkoon kuulumaton henkilö ole elämänsä aikana erikseen ilmoittanut haluavansa kuollessaan kirkollisia hautajaisia, niin hänet haudataan siviilimenoin.

Koska kirkko ei noudata yllä kuvattua yksinkertaista periaatetta, ovat vapaa-ajattelijat ja humanistit tehneet tahdon siviilihautajaiset -kortin. Nyt ne ihmiset, jotka haluavat varmistua, että heitä ei kuoltuaan haudata kirkollisiin menoin voivat täyttää kortin.

Kortilla on toki muutakin käyttöä: myös sairaaloissa on tapana lähettää pappi kuolevan vuoteen viereen rukoilemaan. Kortti kertoo sairaalan henkilökunnalle, että kuoleva tuskin on kiinnostunut papin palvelusta, vaikka ei sitä itse pystyisikään ilmaisemaan.

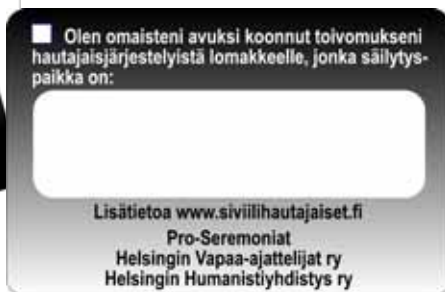
Kuinka hankkia kortti?

Kortin voit tulostaa netistä osoitteesta www.siviilihautajaiset.fi. Sivustolla on tarkemmat ohjeet siitä, miten kannattaa menetellä.

Valmiiksi painettua tahdon siviilihautajaiset -korttia voi maksutta noutaa pääkaupunkiseudulla seuraavista paikoista:

Vapaa-ajattelijain liitto ry.
Neljäs linja 1
www.vapaa-ajattelijat.fi

Prometheus-leirin tuki ry:n toimisto
Kahvila Soihtu Aurorankatu 13
www.soihtu.org

Tampereella kortin saa hyvin varustetuista hautaustoimistoista sekä vapaa-ajattelijoiden toimistolta osoitteesta Yliopistonkatu 58 B

PELASTA ITSESI - PELASTA MAAILMA

Sain käsiini Tampereen vapaa-ajattelijoiden Pakanasanomat ensimmäisen kerran vuosi sitten pääkirjasto Metsosta. Työstettyäni pitkään suhdettani kirkkoon tutustuin lehteen innolla – ja petyin. Ahkerana mielipidekirjoittajana haluan tuoda keskusteluun näkemykseni kirkosta eroamisen merkityksestä.

Koin Kansan raamattuseuran rippileirillä vuonna 1989 uskonnollisen herätyksen, jonka vallassa vietin jonkin aikaa rippikoulun jälkeenkin. Meidän herätysliikkeen rippileirille kavereiden perässä, ja jälkepäin olen ihmetellyt mitä vanhempieni päässä mahtoi liikkua, kun minut sinne pääsivät. Kai he kristittyinä ajattelivat ettei herätyksestä voi olla huonoja seurauksia. Raamattuseuran propaganda oli varsin tehokasta. Leirillä oli hyvä fiilis ja cooleja helsinkiläisiä punkkaripoikia isosina. Ajattelin kai, että jos hekin uskovat Jeesukseen niin toki minäkin. Murrosikäisen rakentuva identiteetti on vaikutteille altis.

Teini-ikästä eteenpäin uskoni alkoi hiipua ilman sen kummempia pohdintoja muiden asioiden tullessa merkityksellisemmiksi, mutta jollain tavalla luterilainen arvomaailma oli taustalla. Vasta ehkä yliopisto-opintojen myötä perehtyessäni tieteelliseen ajatteluun aloin työstää suhdettani uskontoon. Tulos on tieteellisen maailmankatsoimuksen näkökulmasta ennalta arvatava. Mitä enemmän uskontoa rationaalisesti miettii, sitä kyseenalaisem-

malta se näyttää. Ajatus siitä että ihmisen on vastuussa teoistaan on paljon lohdullisempi kuin ajatus sadistisesta jumalasta, joka jostain syystä antaa sotien ja nälänhädän tapahtua. Kun ihminen on vastuussa, on ongelmiin löydettävissä ratkaisu.

Kirkosta eroamiseen viime kesänä kirjoittivat lopulta maallisetkin syyt. Olimme ottamassa lainaa ensiasunon ostoja varten, ja totesin etten halua maksaa veroja pienistä tuloistani yhteisölle, jonka sanomaan en usko. Ratkaisu ei kuitenkaan ollut helppo, en halunnut loukata läheisteni uskomuksia. Siksi olen kertonut ratkaisustani vain valituille ystäville. Uskonto vaikuttaa ihmissuhteissani kirkosta eroamisen jälkeenkin.

Timo Rantala kirjoitti viime Pakanasanomissa Tampereen vapaa-ajattelijoiden toimintalinjoista. Rantala mainitsi suurimmaksi yhdistyksen toimintaa rajoittavaksi tekijäksi aktiivijäsenten vähäisyyden. Ympäristöjärjestöissä toimivana tilanne on minulle tuttu. Mikäli uusia aktiivijäseniä halutaan lisää, pitää järjestää tilaisuuksia joissa yhdistyksen toimintaan, toimijoihin ja tavoitteisiin tutustuminen on mahdollista ja pyrkii puhuttelemaan toiminnasta kiinnostuneita. Pakanasanomista välittyvä kuva yhdistyksestä ei ole toistaiseksi aktivoanut minua jäsenyyteen.

Maailma olisi ympäristönäkökulmasta uskoakseni paljon parempi paikka jos pääsisimme valtauskonnoista eroon. Uskonto passivoi ihmi-

sen kuvittelemaan, että ympäristötuhoissakin olisi jotain tarkoituksenmukaista. Uskontojen hylkääminen ei kuitenkaan tapahdu kivuttomasti. Elämänkatsomuksella on suuri rooli siinä, minkälaisena ihminen näkee paikkansa maailmassa, minkälaiset vaikutusmahdollisuudet katsoo itsellään olevan ja missä määrin kokee olevansa kykenevä kantamaan vastuuta tapahtumista. Uskonnolla, tai ateismilla, on keskeinen osa ympäristöongelmien ratkaisussa. Kristinuskosta on löydetävissä sekä ympäristöliikettä myötäileviä että sille vastakkaisia sanomia. Toisaalta kristinusko näkee ihmisen ylivoimaisena, "lisääntykää ja täyttäkää maa". Toisaalta kirkko on ollut edelläkävijänä mm. kehitysavun ja reilun kaupan edistämisessä. Kirkon yhteiskunnallisten tehtävien vuoksi eroni kirkosta ei ollut helppo. Lopulta totesin että samaa työtä tekevät järjestöt, jotka eivät kylkiäisenä tuputa mitään uskomusjärjestelmää ja joiden jäsenmaksun siis mieluummin maksan, jos kyseistä toimintaa haluan tukea.

Esa Konttinen ja Jukka Peltokoski ovat tutkineet ympäristöliikehännän 1990-luvun puolivälissä alkanutta niin sanottua neljättä aaltoa. Heidän mukaansa aallon järjestöaktiiveja ja toimijoita luonnehti tyypillisesti mm. kirkkoon kuulumattomuus. Seikka jää kirjassa "Ympäristöliikehännän neljäs aalto" ilman syvempää analyysia. Esimerkiksi Tampereen Maan ystävät kokosivat vuosi-pari sitten ryhmää pohdimaan aktivistien masennusta ja ahdistusta ja keinoja siitä selviämiseen. Maailman tila ja suuret ympäristöongelmat tuntuvat todella musertavilta, ellei niitä saa sijoitettua jonkinlaiseen arvojärjestelmään, jossa vastuu ei kaadu pelkästään yksilön harteille. Ympäristöstään huolestuneiden jaksamista

pohdittiin myös yliopiston ylioppilaskunnan ympäristöjaostossa viime syksynä. Tilaisuudessa oli alustamassa psykologi, joka ei ollut kuullut aikaisemmin ateismin olevan ympäristöaktiiveille tavallista. Mistä nuoret maailmankuvaansa muokkaavat ihmiset siis saavat tukea, jos ammattiauttajatkaan eivät ymmärrä heidän tilannettaan?

Ympäristöaktiivit ovat tarjonneet uskonnolliselle tilalle mm. jonkinlaista luonnon pyhyden kokemusta. En ollut tyytyväinen tähänkään vastaukseen, kun en ollut luonnon pyhyttä itse kokenut ja luontosuhteeni oli kadoksissa. Jokainen joutuu lopulta työstämään oman arvomaailmansa, jota ei ole missään valmiina annettu. Tukea pitäisi silti olla saatavilla. Arvomaailmani on tieteellinen mutta jossain määrin myös myyttinen, siinä on osia mainitusta luonnon pyhyden kokemuksesta ja kaiken elämän kunnioittamisesta. Viimeaikainen toimintani eläinsuojeluliikkeessä on osaltaan muokannut arvomaailmani, eläimen viattomuuden puolustaminen tarjoaa pohjan eettisille pohdinnoille. Arvomaailmani tukevaksi ja rikkaaksi lukukokemukseksi löysin professori Yrjö Hailan kirjan "Retkeilyn rikkaus". Kirja ei suoraan puhu mistään tietynlaisesta arvomaailmasta eikä tyrkytä sitä lukijalle, mutta se tarjoaa yhdenlaisen tieteellisen-taiteellisen näkökulman pohdintoihin elämän tarkoituksesta.

Minna Santaoja

OLLAAN IHMISIKSI

Ihmisyys

kaikille pakollinen, kaikille yhteinen

Niin paljon meitä kaikkia yhdistää

Mutta miksi erilaisuuden pelko?

tuntematon pelkoa ja riitaa aiheuttaa

Mutta miksi viha toisinajattelevia kohtaan?

itserakkaat ajatukset vallan välineenä

Mitä väliä onko mies vai nainen?

biologiset erot eivät ihmisarvoon vaikuta

Mitä väliä aatteellisilla eroilla?

jokaisella omat totuudet ja tulkinnat

Mitä väliä kansalla tai ihonvärillä?

pintaa sisimmän päällä

Mitä väliä onko poliittisesti vasemmalla vai oikealla?

parempaan maailmaan molemmat pyrkivät

Jokaisella oikeus elää omaa elämäänsä

hyväksytty omana itsenään

Kukin toimii omalla tavallaan

jokaisen panosta tarvitaan

Jokainen mitätön kokonaisuudessa

mutta jokainen äärimmäisen tärkeä

Maailma kompromissien tulos

Ei koskaan täydellinen, mutta pakko tyytyä

On elettävä oma aikansa

parhaan kykynsä mukaan

Elä kuten haluat, nauti omasta elämästäsi

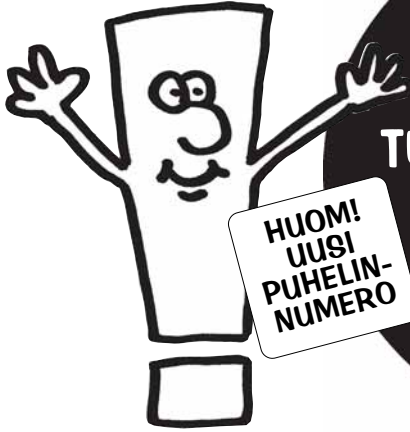
Anna muidenkin elää, omalla tavallaan

Jokainen turvassa ja rauhassa

Yhteisessä maailmassa

Timo Rantala

TOIMISTO AVOINNA TIISTAISIN KLO 17-19 TULE SINÄKIN MUKAAN!

Yliopistonkatu 58 B 6. kerros
33100 Tampere
045-1303837
tampere.vapaa-ajattelijat.fi
yhdistys@tampere.vapaa-ajattelijat.fi

JÄSENASIAT

yhdistys@tampere.vapaa-ajattelijat.fi
jori.mantysalo@uta.fi

Jäsenhakemuksen voit tehdä osoitteessa
tampere.vapaa-ajattelijat.fi/jaseneksi
tai lähettämällä vapaamuotoisen hakemuksen toimiston osoitteeseen.

TAMPEREEN VAPAA-AJATELIJAT RY JOHTOKUNTA

Laura Mäntysalo
puheenjohtaja
040-7307483
laura.mantysalo@uta.fi

Timo Rantala
varapuheenjohtaja

Kaj Torrkulla
webmaster

Jori Mäntysalo

Sirkka Vadén

Petri Karisma
tiedottaja
040-7489532
petri.karisma@sci.fi

Jani Hinkka
taloudenhoitaja

Kirsi Koskenkorva
sihteeri

Teuvo Kantola

Juha Seitz

**Tampereen vapaa-ajattelijat ry on poliittisesti sitoutumaton
uskonnottomien etu-, oikeusturva- ja kulttuurijärjestö.
Toimintamme painopistealueet ovat:**

Pyrimme saamaan kaikki uskonnot ja vakaumukset keskenään tasa-arvoiksi. Merkittävin ponnistus tällä alueella on ev.lut. kirkon ja valtion erottaminen kaikessa lainsäädännössä ja toiminnassa. Parhaiten tämän tavoitteen saavutamme, kun saamme päättäjät ja tavalliset ihmiset ymmärtämään, että kirkko ja kirkkoon kuuluminen eivät ole itsestäänselvyys.

Uskonnottoman tapakulttuurin leviämisestä on muodostunut voimakkaimin kasvava toiminnan alue. Moni ihminen kuuluu kirkkoon vain saadakseen juhlat puitteet häihin, hautajaisiin ja muihin perhejuhliin. Kuitenkin hauskat häät, lapsen nimiäiset ja iloisen juhlan aikuistumisen kunniaksi voi järjestää mainiosti ilman kirkon edustajia.

Vapaa-ajattelijat tuovat esille ja puolustavat uskonnottomien oikeudellisia etuja. Asia, joka tahtoo päättäjiltä usein unohtua on, että uskontokuntiin kuulumattomilla on myös samat kansalaisyhteiskunnat kuin kirkkoon kuuluvilla.

Tärkeä painopistealue on myös tieteellisen maailmankuvan levittäminen. Pidämme tervettä järkeä sokeaa uskoa parempana oppaana elämässä. Tieto on paras keino poistaa ihmisten erilaisia uskomuksia.

— Leikkaa tästä tai kopioi, jollet halua leikellä lehteäsi —

**Haluan tietää
lisää yhdistyksestä**

**Tilaan Pakanasanomien
4 seuraavaa numeroa.
Maksan 5 euroa tilille
TSOP 573182-1418 (viite 4006)**

Tampereen
vapaa-
ajattelijat
maksaa
postimaksun

nimi

osoite

postinumero ja -toimipaikka

puhelin

**Tampereen
Vapaa-ajattelijat ry
Tunnus 5012721
Info TAVA
33003 VASTAUSLÄHETYS**